No. 210. 1837

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk Nieuws-Blad.



Dingsdag 5 September.

Frankrijk.

Parijs, den 2den September.

Het door eenige bladen medegedeelde berigt, dat de hertog van *Orleans* met het opperbevel over den togt naar Constantine bekleed zou zijn en aanstaanden maandag naar Afrika zou vertrekken, werd gisteren reeds tegengesproken, en in tegendeel verzekerd dat de hertog *van Nemours* den veldtogt zou bijwonen. Dit wordt heden bevestigd in een artikel van het *Journal des Débats*, hetwelk wij hier in deszelfs geheel laten volgen:

» Het is bepaald dat de expeditie van Constantine voortgang zal hebben. Ofschoon sedert tien maanden de toebereidselen voor dien togt met ijver voortzettende, heeft het bewind echter den vrede gewild, en, door middel van een verdrag met *Achmet*-beij, gewenscht eene volmaakte rust aan het regentschap te kunnen schenken. De eer van Frankrijk toch kon men niet als bevlekt beschouwen door den ongunstigen uitslag der laatste expeditie, die, gelijk een ieder weet, een gevolg was der schadelijke luchtsgesteldheid, en dus geen bloedig herstel vorderde. Frankrijk behoefde niet te bewijzen dat zijne soldaten tegen de Arabieren van *Achmet*-beij kunnen opwegen; het voegde aan hetzelve eerder den weg van gematigdheid te bewandelen. Met een einde te maken aan het stelsel van expeditien, die, de eene uit de andere ontspringende, zich tot een eindeloozen keten schakelen, en van den afrikaanschen bodem een strijdperk maken, waarin Frankrijk veel geld en bloed verspilt zonder er iets in te oogsten, werd daarenboven de uitdrukkelijkste wensch der kamer van afgevaardigden vervuld. Alle de pogingen die de eer en het belang des lands gedoogden, zijn door de regering aangewend; maar thans, nu hare voorslagen worden afgewezen, draalt zij niet langer. De oorlog zal gevoerd worden en op eene wijze die ons de overwinning kan verzekeren.

» In den beginne scheen *Achmet*-beij geneigd om de voorwaarden aan te nemen die hem door Frankrijk werden opgelegd. Toen zijne eerste voorstellen niet werden aangenomen, keurde hij de onze goed. Hij erkende de opperleenheerschappij van Frankrijk; hij bewilligde in de opbrengst van een cijns en in de bezetting van Guelma door onze troepen, zoo lang wij hetzelve zouden goedvinden. Al de regten en belangen van Frankrijk waren, gelijk men ziet, door dit ontwerp van verdrag gewaarborgd. Maar, toen het op de onderteekening aankwam, veranderde *Achmet*-beij eensklaps van besluit en eischte, als volstrekte voorwaarde, de dadelijke ontruiming van Guelma door onze troepen. De onderhandelingen zijn gestaakt en de regering heeft zich ten oorlog bereid. Wat den moed van *Achmet*-beij weder plotseling heeft doen ontwaken, schijnt het vertrek uit Konstantinopel van het turksch eskader naar Tunis bestemd, te zijn geweest. Waarschijnlijk werdt door *Achmet* van dit eskader de ontscheping van manschappen en wapenen verwacht. Doch de regering heeft van Toulon de daar vereenigde eskaders, onder bevel der admiraals [illegible], doen vertrekken, met den stipten last om de oogenblikkelijke verwijdering der turksche vloot te eischen, en hiertoe, des vereischt, geweld te gebruiken. Men weet dat het turksche smaldeel, onder aanvoering van den kapudan-pacha, uit drie linieschepen, drie fregatten en zes korvetten bestaat.

» Er heeft zich nog eene andere vraag bij de regering opgedaan. De hertog *van Orleans* was met den levendigsten wensch bezield om andermaal in de gevaren en vermoeijenissen onzer troepen in Afrika te deelen, en het bevel over de expeditie te voeren. Wij voor ons, kunnen niet anders dan die gezindheid roemen; het streelt ons te zien dat de jeugdige vorst, die voor den troon bestemd is, behoefte gevoelt om, door zijne liefde voor den nationalen roem te bewijzen dat hij den rang en titel bij de wet hem gegeven, waardig is, en voor Frankrijk een leven in gevaar wil stellen, hetwelk zoo dierbaar aan hetzelve is. Dit is voor ons, voor het gansche land een waarborg voor de vruchten, die Frankrijk in de vaderlandsliefde en den moed zijner vorsten zou vinden, zoo immer een grooter gevaar, een ernstiger oorlog ons bedreigden; voor het leger is het een edele spoorslag en een treffend bewijs van de overeenstemming tusschen hetzelve en ons jeugdige stamhuis. De hertog *van Orleans* heeft alles te werk gesteld wat dapperheid, vaderlandsliefde, de brandendste begeerte aan de hand geven. Men is door zijne volharding geroerd geworden; men heeft zijne gevoelens bewonderd; maar overwegingen van eenen anderen aard hebben de bovenhand behouden, de stem der koele rede en eener onveranderlijke wijsheid heeft zich doen hooren, en de hertog heeft zich als zoon en onderdaan aan de bevelen van den koning moeten onderwerpen. Het komt ons ook voor, dat de hertog *van Nemours*, die tot de eerste expeditie behoord heeft, het regt had om deel van de tweede uit te maken, en dat de moeijelijkheden en gevaren door hem met zooveel edele vastheid gedurende den eersten veldtogt doorgestaan, niet toelieten dat men hem de eer weigerde om die van den nieuwen togt te deelen. Alzoo zal ons leger een Fransche prins bij zich hebben, een lid van dat vorstelijk gezin, waarin men elkaar niets anders misgunt dan de gelegenheden en de eer om zich jegens het land verdienstelijk te maken; en in de rijen onzer soldaten zal de hertog *van Nemours* nieuwe aanspraken op de achting en liefde van Frankrijk verwerven.«

De luitenant-generaals graaf *Vallée* der artillerie en baron *de Fleury* der genie, zullen den hertog *van Nemours* naar Afrika vergezellen.

Men meent dat de expeditie, waarover het bevel thans waarschijnlijk aan den generaal *Damrémont* zal worden opgedragen, daar het te verwachten is dat de hertog *van Nemours*, even als de vorige keer, den veldtogt in hoedanigheid van divisie-generaal zal bijwonen, niet voor in het begin van October onder de muren van Constantine kan zijn, en geeft de vrees te kennen, dat, zoo de stad niet terstond wierd ingenomen en hiertoe een geregeld beleg vereischt wierd, de regentijd, die omstreeks dat tijdstip in Afrika begint, een even groot beletsel aan het welslagen der expeditie als vroeger zou kunnen in den weg leggen.

— *Ferrand* heeft, bij het verlaten der conciergerie om zich naar Havre te begeven, nog verklaard dat hij het slagtoffer der fransche politie was, en dat hij later aan het licht zou brengen hoe valschelijk hij was beticht geworden.

— In weerwil dat de Parijzenaars in den spoorweg van St. Germain thans eene nieuwe bevrediging van hunne zucht voor nieuwigheden vinden, blijft de toevloed der bezoekers van het geschiedkundig schilderijen museum van Versailles, hetwelk thans reeds drie maanden lang geopend is, schier nog even groot. De reusachtige zaal der fransche veldslagen, in genoemd museum zich bevindende, werd verleden zondag nog door 21,000 nieuwsgierigen bezocht. Men kan dus veilig verwachten dat de aan te leggen spoorweg naar Versailles, evenzeer als die van St. Germain, veel opgang zal maken. De werkzaamheden aan dien weg zijn in het park van St. Cloud begonnen en worden ijverig voortgezet.

— Te Bordeaux hebben de nieuwe zamenscholingen, welke aldaar den 28sten des avonds voor het bureau van het dagblad *Mémorial Bordelais* hebben plaats gehad, aanleiding gegeven tot het uitvaardigen van wege het gemeentebestuur eener proclamatie, waarin hetzelve zijn leedgevoel over de ongeregeldheden der anders zoo ordelievende bevolking van Bordeaux te kennen geeft, en de ingezetenen aanmaant om zich niet bloot te stellen aan de gevolgen die hunne volharding bij hun ongepast gedrag zoude na zich slepen. » Herinner u, bewoners van Bordeaux, » zoo eindigt deze proclamatie, » dat gij steeds tot leus gevoerd hebt: » Publieke orde, eerbied voor de wetten."

De in hechtenis genomen personen zijn dadelijk [illegible]

reur des konings verhoord geworden. Geen hunner is in vrijheid gesteld geworden, en zijn er in tegendeel ten opzigte van eenigen hunner mandaten van in bewaring stelling uitgevaardigd. — De hertog *Decazes*, wiens openbare denkwijze de eerste aanleiding tot ongeregeldheden te Bordeaux heeft gegeven, heeft getracht de beschuldigingen af te weren die hem in de zitting van den departementalen raad, waarin de verkiezingen voor zijne gewezen betrekking van President plaats hebben gehad, zijn te laste gelegd. Hij heeft verklaard ten allen tijde de belangen van Bordeaux opregt te zijn toe gedaan geweest.

— De *cholera* neemt te Marseille niet toe. Ook daar schijnt, even als elders, bij de lagere klassen het ongelukkige vermoeden te bestaan, dat deze ziekte door vergiftiging wordt voortgebragt. —

— Gisteren heeft de regering eindelijk, door middel van den *Moniteur* (die het gevoelen, als of het fransch bestuur bij het ontvangen van ongunstige berigten uit Spanje, dezelve zoo lang mogelijk achter wege zou houden, bij deze gelegenheid weder bestreden heeft), wederom twee telegraphische depeches medegedeeld, die van den volgenden inhoud zijn:

» Bayonne, 27 Augustus.

(Door buitengewonen koerier uit Bordeaux gezonden.)

» Er is te Pampeluna een oproer uitgebarsten. De generaal *Saarsfield* en de kolonel *Mendivil* zijn om het leven gebragt. De citadel is in de magt der muitelingen.

« Bayonne, 30 Augustus.

« Madrid, 26 Augustus.

» *Espartero* houdt zich bij voortduring met zijne troepen in den omtrek van Madrid op; er heerscht in de hoofdstad eene volmaakte rust.

» Het kabinet is voltallig gemaakt door de benoeming van den afgevaardigde *Gonzales* tot minister van binnenlandsche zaken.

» Geen tijding nopens den Pretendent."

De generaal *Saarsfield* is nu reeds de achtste generaal van het spaansche constitutionele leger, die op de jammerlijkste wijze om het leven komt, en het is te vreezen dat deze moord niet de laatste der euveldaden zal zijn, welke den burgeroorlog in Spanje reeds op zulk eene hartverscheurende wijze gekenmerkt hebben, daar de muitzucht onder de troepen der koningin zich met eene vreesselijke snelheid door al de garnizoenen der noordelijke gewesten schijnt te verspreiden. Niet alleen te Pampeluna en Vittoria, maar, naar thans verzekerd wordt, ook te Irun, en te Valladolid, zijn de troepen der christinos aan het muiten geslagen, en hebben zij hunnen opstand, zoo al niet allen door den dood hunner aanvoerders, dan toch met het bloed dergenen, die hun hunnen pligt voor oogen hielden, of hunne woede te keer wilden gaan, bezegeld.

De *Phare* van Bayonne meent in de rassche opvolging de droevige wanorden, die gedurende een paar maanden onder het leger hebben plaats gehad, een zamenhang te zien, die, volgens denzelven, alleen een gevolg van een vastgesteld plan kan zijn, waarvan hij de ontwerping aan het alles omverwerpende stelsel der revolutionnaire clubs in Spanje toeschrijft. —

Omtrent de muiterij te Pampeluna, die den dood des generaals *Saarsfield* ten gevolge heeft gehad, verneemt men de volgende bijzonderheden. Den 26sten des morgens hebben eenige bataillons van het tirailleur-regiment *Isabella II* en een eskadron ruiterij, tusschen 7 en 800 man sterk, hunne kantonnementen in den omtrek van Pampeluna verlaten en zich, onder bevel van den kolonel *D. Leon Iriarte*, in de beste orde aan de poorten dier sterkte vertoond. Dadelijk echter van voorkomen veranderende, hebben zij de wacht overrompeld, en na alle de posten der stad te hebben bezet, zich in dezelve gevestigd. De overheden hebben zich vervolgens dadelijk op het raadhuis vereenigd en den kolonel *Iriarte*, benevens den anderen hoofdofficieren verklaring van hun gedrag doen vragen. Deze hebben geantwoord dat zij geenszins verantwoordelijk waren voor hunne eigene handelingen; de onderofficieren hunner korpsen hadden zich des morgens van hunne personen meester gemaakt, en hun niet weder in vrijheid willen stellen dan onder belofte, dat zij hunne korpsen naar Pampeluna zouden voeren, om daar de achterstallige soldij te vorderen, waartoe zij zich eindelijk genoodzaakt hadden gezien. Daarop ontbood men de onderofficieren, die zich gezamenlijk vertoonden, en op eene verregaand onbeschoften toon antwoorden, dat zoo men hun van de drie maanden achterstallige soldij er eene betaalde, zij zich tevreden zouden houden, en de rust zouden handhaven. De overheden bewilligden in dit verzoek, maar dadelijk bleek het, dat het doel der muiters niet bereikt was, daar zij een oogenblik later terugkwamen om te verklaren, dat zij geen het minste vertrouwen in de overheid van Pampeluna stelden, en dat het hun wil was dat zij vervangen zouden worden, waarop zij werkelijk de regering der stad in handen van den kolonel der artillerie *Lapirna* stelden. Middelerwijl hadden eenige patrouilles van het tirailleur-regiment de voornaamste ingezetenen der stad, waaronder ook de generaal *Saarsfield*, die zich vreedzaam in hunne woningen ophielden, gevangen genomen. De nieuw benoemde gouverneur wist echter de voorloopige in vrijheid stelling dier voorname personen, van de oproerlingen te verkrijgen; maar de welligt goede bedoeling van dezen ging geheel verloren, daar de meesten hunner, op den terugweg naar hunne woningen, door de muitelingen werden vermoord, onder anderen de generaal *Saarsfield* op het midden van het plein van Castillo, en de kolonel *Mendivil* in zijn eigen huis. Zoo de fransche kolonel *de Senilhes* in de stad tegenwoordig ware geweest, zou hem hetzelfde lot hebben getroffen. Terwijl deze gruweldaden gepleegd werden, had zich eene nieuwe deputatie van onder-officiers op het raadhuis bij de aldaar verbleven hoofden des bestuurs vertoond, en op andere voorwaarden dan de betaling van eene maand soldij aangedrongen, zeggende dat zij eene commissie hadden benoemd om deswege met het bestuur overeen te komen; doch op dat oogenblik was de verwarring tot zulk een hoogte geklommen, dat een deel der regeringsleden, voor een gelijk lot als ongelukkige slagtoffers die pas gevallen waren dat der vreezende, de vlugt nam en het veld aan de oproerlingen ruimde. Deze hebben dadelijk eene heffing van 100,000 fr. uitgeschreven. — Men verzekert dat deze wanorde veertien dagen te voren reeds is voorzien geworden, en de kolonel *Mendivil* eenigen zijner vrienden, die hij bedreigde gevaar te loopen, aangeraden heeft om naar Frankrijk te vlugten, zeggende dat hij zijn post niet zou verlaten, ofschoon het vooruitzigt hebbende van het slagtoffer der dolzinnigen te zullen worden.

Een gevolg van al die ongeregelddeden is, dat er een aantal onafhankelijke benden, zamengesteld uit soldaten van het constitutionele leger afkomstig, rondzwerven, alles plunderende en ombrengende, wat hun voorkomt; terwijl zij hun verblijf vestigen in de bergachtige streek ten zuidwesten van Pampeluna, die vroeger het tooneel van de heldhaftige daden van *Mina*, gedurende den onafhankelijkheids-oorlog, was.

Te Vittoria, heeft zich, na den aldaar op den 19den voorgevallen moord van den gouverneur en zijnen staf, eene revolutionnaire junta gevormd, die zich belast heeft met de zorg voor het openbaar welzijn, en tot haar hoofd *Eugenius de* [illegible] benoemd heeft. De proclamatie, door deze junta uitgevaardigd en waarin de soldaten tot krijgstucht en ordelievendheid worden aangemaand, eindigt met de woorden: *» Leve de constitutie! Leve Isabella II en de koningin Regentes!"* Het wordt dus niet bevestigd dat Vittoria door de karlisten zou zijn bezet geworden.

Te Valladolid zou, naar men verzekert, de gouverneur der stad om hals zijn gebragt.

— Omtrent de krijgsverrigtingen verneemt men, uit een brief van Saragossa, den 27sten gedagteekend, dat de generaal *Buerens* door zijne officieren, die zich hoogelijk over de werkeloosheid beklaagden, waarin hij zijn leger liet, genoodzaakt was geworden, om, wilde hij welligt niet een soortgelijk lot als *Escalera* ondergaan, den karlisten te Herrera slag te leveren. Hij had zijne officieren op de instructien en de onevenredige magt der beide legers verwezen en hun de keus tusschen werkeloos te blijven of den vijand aan te tasten, gelaten, waarop de officieren tot het laatste hadden besloten. Het vuur zou omstreeks vier uren hebben geduurd en de strijd van beide zijden met evenveel verwoedheid zijn gevoerd; de Christinos zijn echter genoodzaakt geworden om terug te trekken. *Buerens* bevond zich onder de gekwetsten. *Oraa* was te Daroca. De baron de *Meer* had zijne leger-afdeeling verlaten; zijne soldaten hadden hem door *Mendez Vigo* doen vervangen. In de berigten uit Madrid wordt gezegd dat deze generaal zijne demissie heeft gevraagd.

Wat de karlisten aanbelangt, wordt verzekerd dat *Zariategui* na zijne rijke buit in zekerheid te hebben gebragt, steeds in den omtrek van Segovia, del Campo en Valladolid rondzwierf; en dat zijne expeditie weldra door eenige benden uit Aragon zou vermeerderd worden. Verder deelt men de tegenstrijdigste berigten omtrent de plannen van den Pretendent mede.

— Uit de Madridsche berigten, tot den 26sten blijkt dat het ministerie eindelijk voltallig is, maar nog den regel van gedrag dien het volgen zoude, niet had opengelegd. De generaal *Espartero* is thans werkelijk niet in het ministerie; zoo als reeds gemeld is, bevindt zich de hem opgedragene portefeuille van oorlog in handen van den heer *San Miguel* die thans aan het hoofd van

niet minder dan vier departementen van algemeen bestuur staat. Het dekreet waarbij de betrekking van *Espartero* aan *San Miguel* wordt opgedragen, maakt geen het minste gewag van het presidentschap des kabinets en houdt alleen dat *Espartero* in dit oogenblik de functiën die hem waren toevertrouwd, niet kunnende uitoefenen de Koningin in zijne vervanging moest voorzien. — De heer *Gonzales*, voormalig voorzitter der Cortes, en thans nog lid dier vergadering, is in plaats van den heer *Vadillo* tot minister van binnenlandsche zaken benoemd, en heeft in die betrekking reeds eene circulaire uitgevaardigd, waarbij hij de onderscheidene hooge ambtenaren in de provinciën uitnoodigt, om al hunne zorg en aandacht aan de verkiezingen te wijden en dezelve voor alle belemmering te vrijwaren, hetgeen eene geheel noodelooze aanmaning is zoo lang het leger niet goed geregeld is en de karlistische benden uit de provincien kan weren, die zoo wel de kandidaten van het cortesschap als de kiezers voor hetzelve allerlei belemmeringen in den weg leggen.

Met de krijgstucht onder de troepen van het leger van *Espartero* was het zeer droevig gesteld. De berigten uit Madrid verzekeren, dat deze generaal ter naauwernood de bataillons, die hij in den omtrek der hoofdstad bij zich heeft, bijeen houdt, en dat zijn leven van tijd tot tijd gevaar loopt. Geheele hoopen van zijne soldaten vertoonden zich van tijd tot tijd in de straten van Madrid, vooral ook om in hunne voormalige kazernen brood en eene schuilplaats te zoeken. De toevloed daarvan was zoo groot, dat de kapitein-generaal van Madrid, *Quiroga* hun strengelijk bevolen had om naar hunne kantonnementen terug te keeren. Het gebrek onder deze krijgslieden was ten top gestegen, doch de nieuwe ministers schijnen er in geslaagd te zijn, om door de hand te slaan aan eenige fondsen, die niet aan den staat, maar aan deszelfs schuldeischers toebehoorden, eene uitdeeling van achterstallige soldij aan de troepen in en omtrent de hoofdstad te doen.

Den 26sten hebben de cortes eene zitting met geslotene deuren gehouden die vier uren geduurd heeft en zeer belangrijk moet geweest zijn. De ministers zouden daarin opening omtrent de door hun te volgen staatkunde gegeven hebben. In den beginne moet het ter zake van het op de 18de gebeurde zeer hevig zijn toegegaan; doch de eenige redenaar des kabinets, de minister *San Miguel* moet geregd hebben dat de 65 officieren zich demoedig tot Hare Majesteit hadden gerigt en dat aan hen tot boete voor hunne insubordinatie door de koningin was opgelegd, hunne kompagnien tegen den vijand aan te voeren. Daarna heeft de heer *Pizarro*, minister van [illegible] aandacht op de zamenstelling eener memorie over de [illegible] gesteld was en dat werk weldra aan de cortes zou worden voorgelegd. Dit scheen de vergadering eenigzins te bevredigen.

— De notering was heden ter beurze als volgt. 5 pCt. 110,70, 85, 75; 3 pCt. 79,15, 79,30; Sp. 20¾, ⅝, ⅞; Pass. 4¾, ⅞; Nap. 96, 95, 97, Rom. L. 101; Port. 3 pCt. 25¾, ⅝.

Duitschland.

FRANKFORT, den 30sten Augustus.

Uit Berlijn schrijft men van den 30sten dat de kroonprins van Pruissen naar Pommeren was vertrokken en Z. K. H. Prins *Frederik* van Pruissen uit Dusseldorp te Berlijn was aangekomen. Nog was aldaar aangekomen de minister van binnenlandsche zaken en policie, *von Rochow*, die, gelijk men weet, in zijne betrekking, eene reis door de Rijn-provincien gedaan heeft; gelijk mede de graaf *von Wylich und Lottum*, die, in naam des konings, H. M. de koningin van Groot-Brittanje met Hoogstderzelver troon-beklimming [illegible].

— Van den 27 tot den 28sten zijn te Berlijn 104 personen door de cholera aangetast en 70 daaraan overleden; gisteren werden 90 personen aangetast en zijn er 36 gestorven.

— Van de Italiaansche grenzen schrijft men, dat aldaar binnen kort eenige aanzienlijke Spanjaarden doorgereisd zijn, die zich naar Weenen begaven. Dezelve staan bekend als aanhangers van Don *Carlos*, en men vermoedt, dat zij met eene staatkundige zending belast zijn naar Weenen, Berlijn en Petersburg. (*Zie ons laatstvorig nommer onder Frankrijk.*)

— Den 17den berekende men te Rome, (alwaar thans van regeringswege het bestaan der cholera is bekend geworden) dat het getal der op dien dag door de cholera aangetaste personen nagenoeg 200 bedroeg, waarvan de helft zou bezweken zijn. De twee volgende dagen was het getal veel minder, waarom men de hoop opvatte, dat de ziekte niet van dien ernstigen aard als te Napels en Palermo zou worden. Latere berigten, van den 22sten, houden in, dat die hoop zich niet heeft verwezenlijkt; daar de ziekte zich over de geheele stad en onder alle standen verbreid heeft, en alom verwoestingen aanrigt. Er heerschte eene gewenschte rust; men was van het denkbeeld van vergiftiging eenigzins teruggekomen; de schouwburgen waren open, en werden door vele bezocht. — De regering had eene leening van 3 millioen scudi met het huis *Torlonia* gesloten, op dezelfde redelijke voorwaarden, als bij de vroegere leening, en kon daardoor gepaste maatregelen tot leniging van den toestand der bevolking nemen.

Te Napels was volgens berigten van den 17den de cholera bijna geheel verdwenen. Ten hoogste stierven nog aan die ziekte dagelijks 10 tot 12 personen, en komen er 5 of 6 nieuwe gevallen bij, welke voornamelijk kinderen van 6 tot 8 jaren treffen. Het getal der personen, welke sedert October tot nu toe aan de cholera te Napels overleden zijn, wordt op omtrent 34,000 begroot, hetgeen bij eene bevolking van ruim 314,000 zielen ongeveer *een tiende* uitmaakt. Hoe groot die sterfte ook zij, bemerkt men daarvan niets in de straten dier volkrijke stad, welke sedert eenigen tijd wederom levendig zijn, als te voren.

Volgens brieven, den 14den te Napels uit Messina ontvangen, waren de troepen onder den luitenant-generaal *del Caretto* in Catania binnengerukt. Dit was echter niet zonder eenigen tegenstand van de zijde der bewoners geschied; de zaak had zich nogtans beter toegedragen dan men verwacht had, zoo dat het tot geene ernstige dadelijkheden gekomen was. Te Messina blijft de gezondheidstoestand nog altijd zeer naar wensch; de betrekkingen met Calabrië en Napels waren nog niet hersteld, waardoor alle handelszaken stil stonden.

Nederlanden.

BREDA, den 4den September.

Zijne Majesteit is, na de vroegpreek te 's Hage te hebben bijgewoond, gisteren morgen ten 11 ure naar het Loo vertrokken. In den namiddag is Hoogstdezelve te Utrecht gepasseerd.

— Met genoegen verneemt men, dat door Z. M. den Koning, aan den heer *Willem Pauwelsen* eene som van *f* 600 is verleend, voor de twee, namens dien kunstschilder, aan Z. M. tijdens Hoogstdeszelfs verblijf te Middelburg, ten geschenke aangebodene schilderstukken.

— Uit Nijmegen schrijft men van den 1sten September, dat Z. K. H. de hertog van *Cambridge*, die met de stoomboot van Keulen moest komen, aldaar zaturdag verwacht werd.

— Uit 's Gravenhage wordt het volgende geschreven:

„Op dingsdag, den 29sten Augustus 1837, des middags ten half drie ure, ontdekte men, dat een persoon met deszelfs rug boven, doch verder bewegingloos, in het water lag, tusschen het zoogenaamde helletje en het prins Mauritshuis alhier.

„*Lambertus Boogmans*, van beroep wagenmakers knecht, geboren en woonachtig alhier, het bruggetje aldaar gelegen, passerende, nam het besluit door het hek te klimmen, van de hoogte in het water te springen en met levensgevaar den persoon die zich noemt *J. F. Balman*, wonende te Amsterdam, te redden.

„Bijna levenloos werd die man in de herberg van *Colet* gedragen en verzorgd, aldaar door de goede hulp van den Med. doctor *van Deeveren* geheel, na een arbeid van ongeveer twee uren, tot het leven terug gebragt, en van daar naar het burger-gasthuis, ter verdere verzorging vervoerd."

— Te Scheveningen is de pleizier-kotter *Zoé*, welke ll. zondag den 27 Augustus aldaar was gestrand, eergisteren middag, onder beleid van den heer *P. Vattevaar*, gelukkig weder afgebragt.

— Ter Antwerpsche beurs van zaturdag was de notering als volgt: Belg. 101⅝; O. Met. 104¾; Sp. Ardoin 18¾, ⅞; Diff. 7⅛; Amst. 90¼; B. Tavolière 577; Sicil. 90⅞; Rom. L. 100; dito Cert. te Antw. 97; Bras. 86.

Volgens de thans ontvangene Londensche bladen tot den [illegible] September, waren Vorst *Leopold* en zijne gemalin den 29sten op Windsor aangekomen en bevonden zij zich toen nog aldaar. Naar een lang artikel uit den *Times* te beoordeelen, zou Vorst *Leopold* naar Engeland zijn gekomen, om aan zijne nicht, Koningin *Victoria*, eene wijziging van het ministerie in den zin der behoudende.

partij aan te raden. Dat blad beweert, dat de Hertog *van Wellington*, die den Vorst en zijne gemalin te Ramsgate is komen begroeten, aldaar met voorbeeldelooze geestdrift is ontvangen.

— Z. M. de Koning van Wurtemberg is l. Woensdag van Londen naar Hamburg vertrokken.

— De heer *Stevenson*, de Amerikaansche gezant bij het Londensche kabinet, is te Londen aangekomen.

— Te Londen heeft men berigten uit Lissabon tot den 22sten Augustus. Volgens dezelve, stonden de maarschalk *Saldanha* en de hertog *van Terceira*, de hoofden van de partij die voor don *Pedro's* grondwet de wapenen heeft opgevat, steeds te Rio Major, op weinige uren afstands van de hoofdstad, en werd hunne krijgsmagt voortdurend door overloopers van het staande leger, en zelfs door dezulken die zich uit de linien rondom de hoofdstad verwijderden, versterkt. De bevelhebber van het leger dat voor de tegenwoordige orde van zaken strijden moet, de burggraaf *Sa da Bandeira*, bevond zich te Oporto en had die stad in staat van beleg verklaard. De tegenwoordige ministers der Koningin donna *Maria* hebben wel allen hun ontslag genomen, maar zich toch door die Vorstin laten overhalen om bij voorraad in dienst te blijven. De Cortes hebben den 21sten tot het uitvaardigen van een manifest aan de natie besloten, om haar aan te manen, van voor de tegenwoordige staatsregeling de wapenen op te vatten. Te Lissabon is overal een adres van officieren der nationale garde verspreid geworden, waarin de burggraaf *Sa da Bandeira* de doorluchtige *Scaevola* van Lusitanie genoemd wordt, en hetwelk in eenen allerheftigsten [illegible] geest is opgesteld. Het volk wordt daarin opgeroepen om zich door moord, brandstichting, en allerlei uiterste middelen tegen de Wandalen te verdedigen, die, onder het voorwendsel van de grondwet van dom *Pedro* te herstellen, de vrijheid der Portugezen bedreigden. Aan het slot van dit stuk wordt gezegd: » Portugezen! gematigdheid heeft een einde; vrijheid of de dood! Men heeft aan de ministers in de Cortes gevraagd, of zij van dit schandelijk stuk kennis droegen, doch deze staatsleden hebben zich daarover niet willen uitlaten. Ook van eene andere zijde zag wederom eene proclamatie het licht, namelijk eene door den hertog *van Terceira* uit Coimbra [illegible] uitgevaardigd, welke aldus besluit: » Laat ons wachtwoord zijn: de Koningin en het Charter. Daarmede zullen wij het geweld fnuiken; daarmede vrede, vrijheid en een wettigen troon herstellen.

— Ter Londensche beurze van den 1sten waren genoteerd: 3p Ct. 91¼; Spanje 19¾ zonder en 20 met coupons, coupons Mei 24; die November 31; uitgest. 7, Pass. 4½; Portugal 3 pct. 39¼. — Wissel op Amsterdam 12, dito 3 m. 14½.

✱✱ Ik heb de eer het geëerd Publiek bekend te maken, dat ik voor mijne eigen rekening alhier als STEEN DRUKKER werkzaam ben, en verzeker, dat ik mij de gunst van hen, die mij met hunne commissien vereeren, door eene nette uitvoering en eene prompte en civile bediening, zal trachten waardig te maken, terwijl ik mijne Parijsche ADRES- en VISITE-KAARTJES, naar den laatsten smaak en met brillante versieringen bijzonder aanbeveel.

BREDA, 31. Augustus 1837.

P. ASMANN,
Lithograph in de Halstraat,
Lett. A., No. 146.

✱✱ Bij de Wed. J. LEESEN & ZONEN, te *Breda*, zijn te bekomen, voor civile prijzen het EAU DE JAVELLE, CHLORURE DE CHAUX en CHLORURE DE CHAUX LIQUIDE.

✱✱ H. BROEDERS, Schoolonderwijzer te *Hilvarenbeek*, van de Protestantsche Godsdienst, verlangt ten spoedigste een ONDERMEESTER van eenigen rang, die de Fransche taal vlug spreekt, grondig kan onderwijzen, en hiervan zoowel als van zijn zedelijk gedrag goede Getuigschriften kan vertoonen. Ook is genoemde Onderwijzer in de gelegenheid eenige KOST-LEERLINGEN te plaatsen, op zeer aannemelijke voorwaarden. Brieven *franco*.

Verkooping van Onroerende Goederen, te STEENBERGEN.

De Notaris J. VAN DER ZAAG, residerende te *Steenbergen*, zal, ten verzoeke van den Heer J. D. TINDAL, oud Notaris, wonende te gezegd *Steenbergen*, als gevolmagtigde van de Kinderen en Erfgenamen van wijlen Vrouwe M. C. G. DE WEERT, eerst Weduwe van den Heer A. G. BLEMANS, en laatst van den Heer M. J. F. VAN TETS, op Zaturdag den negenden September 1837, ten huize van den Kastelein ANTONIE LAANEN, ter inzet Veilen, en op Zaturdag den drie en twintigsten dienzelfde maand, ten huize van den Kastelein NICOLAAS VAN MEEL, aan den meestbiedende of hoogstmijnende Verkoopen:

Eene kapitale HOESTEDE, met te zamen 56 Bunders, 35 Roeden, 80 E., extra goede LANDEN, daartoe behoorende, staande en gelegen in de polders *de Oude* en *Nieuwe Heije*, Gemeente *Steenbergen*.

Doende een jaarlijkschen Pachtprijs van ƒ 1500,—

Alles breeder bij Biljetten omschreven.

Nadere informatien zijn te bekomen bij den Gevolmagtigde en bij den Notaris voornoemd.

✱✱ L'Academie Royale des sciences de l'Institut de France, vient, après un mémorable concours qui a duré près de 7 ans, de décerner pour la première fois depuis sa fondation, le grand prix de chirurgie de *Dix mille francs*, à Mr. le Dr. JULES GUERIN, Directeur de l'Institut orthopédique de Paris. Le sujet mis au concours depuis 1830, était l'histoire anatomique, physiologique et pathologique, des difformités du système osseux. Le rapport de l'academie a fait connaitre un grand nombre de découvertes, renfermées dans l'ouvrage de Mr. GUERIN, qui dit on n'a pas moins de 12 vol. in 4°. et de 400 planches.

DEPOT
VAN
SCHUBERTH & NIEMEYER'S
STALEN PENNEN,
BIJ
BROESE & COMP. te *Breda*.

Deze STALEN PENNEN zijn van eene nieuw uitgevondene Compositie, zoowel met breede en middelslag, als met *fijne* en extra *fijne* punten.

No. 0. COPYING PENS, [illegible] *pennen*, de goedkoopste van alle wezenlijke Stalen Pennen.

12 Stuks op eene Kaart kosten met Steel slechts f : 25 C.

Zijn zeer duurzaam, echter wegens derzelver mindere Buigzaamheid slechts Middelslag Arbeidspennen.

No. 1. CALLIGRAPHIE STEEL PENS, *Stalen Schrijfpennen met fijne punten.*

No. 2. CALLIGRAPHIE STEEL PENS, *met breede punten.*

No. 3. CALLIGRAPHIE SILVER STEEL PENS, *zilverwit.*

Bovenstaande drie soorten zijn, als niet op Schoonschrijven gezien wordt, tot vlug schrijven op vast papier bijzonder geschikt.

12 Stuks op eene Kaart met zwart Penne-Steel No. 1 en 3 f : 50 C. — No. 2 f : 40 C.

No. 4. BEST CALLIGRAPHIE PENS, *uitgekozen*, met gepolijste Benne-Steelen.

12 Stuks op eene Kaart met Steel f : 60 C.

No. 5. LADIES STEEL PENS, *Punten voor Dames.*

Deze soort onderscheidt zich door Buigzaamheid en fijnen Arbeid, op fijn Postpapier maakt dezelve eenen zuiveren Haarstreep, zoowel als Grondstreep, en is voornamelijk tot de fijne Schrift geschikt.

12 Stuks op eene Kaart met Steel f : 50 C.

No. 6. BEST LADIES STEEL PENS, *met geslepene punten.*

Stuk voor Stuk geapprobeerd, zijn uitmuntende Pennen, niet alleen tot Schoonschrijven, maar ook tot Teekenen geschikt.

12 Stuks op eene Kaart met Steel f 80 C.

No. 7. SUPERFINE LORDS STEEL PENS, *voor Heeren, bronceert* — en

No. 8. SUPERFINE LORD SILVER STEELPENS, *zilverwit*. Beide soorten Stuk voor Stuk geapprobeerd, met fijn geslepen punten.

[illegible] van Buigzaamheid [illegible] zij geven den fijnsten [illegible] den sterksten Grondstreep [illegible] ven regt eigenlijk geschikt.

12 Stuks op eene Kaart kosten met geplaceerde Steel f : 80 C.

Voor Schoolen zoowel als voor Kantoren is het onmogelijk eene volmaaktere Pen te leveren.

Hetzelfde past ook op de hiergaande.

No. 9. KEIZER-PENNEN, *met dun geschaafde middelslag Punten*,

Stuk voor Stuk geapprobeerd.

Deze uitmuntende Pen, is de volmaaktste, welke tot nu toe is uitgevonden. Benevens derzelver weergalooze Buigzaamheid en Weekheid, munt zij voornamelijk daardoor voor alle andere Soorten uit, dat zij over ALLE Soorten van Papier met het grootste gemak wegglijdt.

12 Stuks op eene Kaart kosten met geplaceerde Steel f 1 20 C.

No. 10. NAPOLEON'S PENS, *Reuzen-Pennen*, zijn voor het groot Handschrift op sterk Papier berekend. Deze zijn [illegible] zoo duurzaam als alle andere Soorten, en weergaloos op Kantoren tot de Overschriften in de Handelsboeken.

6 Stuks op eene Kaart met Steel f 1 40 C.

No. 11. TEEKEN-PENNEN, *met fijn geslepene Punten*, [illegible] Teekenaars, [illegible] Teeken-Scholen, en [illegible] hun Schrijven met regt aan te [illegible] bevelen. [illegible]

12 Stuks op eene Kaart met Steel f 1 20 C.

[illegible] PENNE-STELEN van Mahoniehout [illegible] Dozijn [illegible] 60 C.

[illegible] INKT POEDER voor Stalen Pennen, [illegible] zwart pr. [illegible]

Te Breda, bij BROESE EN COMP, Boekdrukkers en Boekverkoopers.